

А. П. Очковська
м. Житомир

ПАРАДИГМА РЕЙЗИНГОВИХ КОНСТРУКЦІЙ З ПІДМЕТОМ В РАННЬОНОВОАНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Граматична будова англійської мови XV – XVI ст. відображає подальший розвиток рейзингових конструкцій з підметом, які беруть початок у мові середньоанглійського періоду. Мова ранньоновоанглійського періоду характеризується збільшенням кількості дієслів та прикметників, які при використанні з інфінітивним комплементом утворюють рейзингові конструкції з підметом. Серед найбільш вживаних дієслів виокремлюємо наступні:

- **seem** 57% (серед 2890 досліджуваних одиниць)

(1) *Friends now fast sworn, whose double bosoms **seems to wear** one heart [3: 321.]*

- **come** 12 %

(2) *I do suspect I have done some offence that **seems** disgraceful in the city's eye, and that you **come to reprehend** my ignorance[3: 1654].*

- **chance** 9%

(3) *If I **chance to talk** a little wild, forgive me; I had it from my father[3: 881].*

Серед менш вживаних рейзингових дієслів виокремлюємо *appear, become, cease, begin, happen, quit, fail, prove, promise and presume*.

У порівнянні з середньоанглійським періодом протягом ранньоновоанглійського періоду зростає кількість рейзингових прикметників, серед яких використовуються:

- **bound** 30%

(4) *the King is not **bound to answer** the particular endings of his soldiers [3: 651].*

- **sure** 18%

(5) *Fear it not, sir; I would I were so **sure to win** the King as I am bold her honour will remain hers [3: 367].*

- **about** 17%

(6) *I will not call him son of him I was **about to call** his father hath heard your praises [3: 196].*

- **apt** 17%

(7) *I were so **apt to quarrel** as thou art, any man should buy the fee simple of my life for an hour and a quarter [3: 1719].*

Варто звернути увагу на те, що в ранньоновоанглійській мові рейзингові дієслова та прикметники паралельно функціонують з *that*-комплементом, наприклад речення (8–10). Однак кількість випадків використання *that*-комплемента (36%) є меншою у порівнянні з інфінітивним комплементом (64%) через поширення вторинно-предикативного зв'язку.

(8) *It **seems** then that the tidings of this broil brake off our business for the Holy Land [3: 501].*

(9) *It shall **appear** that your demands are just, you shall enjoy them, everything set off that might so much as think you enemies [3: 589].*

(10) *It is not **likely** that when they hear the Roman horses neigh, behold their quarter'd fires, have both their eyes and ears so cloy'd importantly as now, that they will waste their time upon [3: 399].*

На розвиток рейзингової конструкції з підметом протягом ранньоновоанглійського періоду мали вплив наступні процеси:

1) дієслово *to be* до цього часу проходить процес граматикалізації, що сприяє його десемантизації, еліптуванню в мовленні й перетворенню в допоміжне дієслово, що передає значення ознаки чи стану. Отже, дієслово *to be* починає передавати все більше відтінків граматичного та лексичного значень [2]. Відбувається становлення граматичних форм на позначення ситуативно-видового значення за допомогою форм *Present and Past Perfect* [1], наприклад:

(11) *He hath not fail'd to pester us with message importing the surrender of those lands lost by his father, with all bands of law [3: 452].*

2) протягом цього періоду спостерігаємо використання модальних дієслів у складі рейзингових конструкцій з підметом, які позначають не власне дію, а відношення мовця до дії:

(12) *When you sally upon him, speak what terrible language you will; though you understand it not yourselves, no matter; for we **must not seem to understand him**, unless some one among us, whom we must produce for an interpreter [3: 86].*

3) у цей період спостерігаємо використання константного диференціатора *to do* для емпатичного виділення особливої ролі суб'єкта і підкреслення співвіднесеності дії з теперішнім часом:

(13) ***You do seem to know** something of me, or what concerns me; pray you since doubting things go ill often hurts more than to be sure they do [3: 358].*

Розвиток досліджуваної конструкції в ранньоновоанглійській мові відбувався завдяки розширенню ряду дієслів і прикметників, що у ній функціонують. Граматичний характер рейзингових конструкцій з підметом у ранньоновоанглійський період пов'язаний із подальшим розвитком граматичної будови в бік аналітизму, становлення фіксованого порядку слів, а також поширенням вторинно-предикативного зв'язку, що виявилось в збільшенні кількості рейзингових конструкцій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Бруннер К. История английского языка / К. Бруннер. – М. : ЛКИ, 2010. – 720 с.
2. Расторгуева Т. А. История английского языка / Т. А. Расторгуева. – Вып. 1–2. – М. : Астрель : АСТ, 2005. – 348 с.
3. Shakespeare William Full Collection of Works. – [Електронний ресурс] / W. Shakespeare – Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/305276/>